

Verslag vegetatieopnames Heveringen & Kleine Heveringen 2025 ***Zuid-Hollands Landschap***

Mededelingennummer PWG 2025/10

Auteur: Theo Hagendoorn

Kleine Heveringen ongemaaide stuk naast de geplagde put

In 2022 geheel geplagde put

Verslag vegetatieopnames Heveringen en Kleine Heveringen 2025 Zuid-Hollands landschap

***Een publicatie van de planten werkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta,
een afdeling van de KNNV.***

Mededelingennummer 2025/10

Auteur: Theo Hagendoorn

Onderzoekers: Leden van de planten werkgroep

Omslagfoto: verzicht geïntervieweerde gebiedjes in de Heveringen en Kleine Heveringen

Natuurvereniging Hollandse Delta

een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@voorne.knnv.nl

Inhoud

Inhoud.....	3
Inleiding	4
De Heveringen	4
De kleine Heveringen geplagde put	5
Kleine Heveringen ongemaaide deel naast geplagde put ²²	5
Kleine Heveringen gespragelde deel	5
De Heveringen plagplek 1 & 2.....	6
De Heveringen natte deel achter toilet steen	6
Resultaten	6
De kleine Heveringen geplagde put resultaat	7
Kleine Heveringen ongemaaide deel naast geplagde put resultaat	8
Kleine Heveringen gespragelde deel resultaat.....	9
De Heveringen plagplek 1 resultaat	9
De Heveringen plagplek 2 resultaat	10
De Heveringen natte deel achter toilet steen resultaat.....	11
Conclusie.....	13
Bronnen	13
Colofoon	13

Inleiding

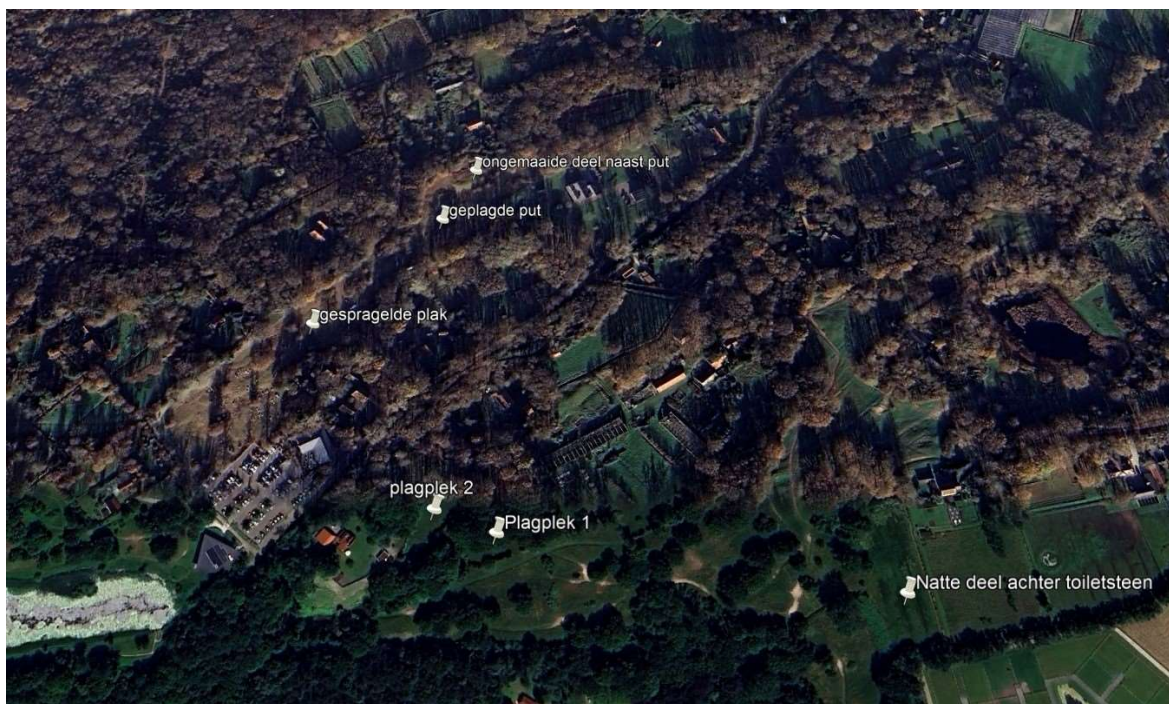
Zuid-Hollands landschap heeft in 2025 verzocht om diverse gebiedjes in de Heveringen en Kleine Heveringen te inventariseren om te kijken hoe de flora zich in deze plekken zou ontwikkelen na ingrepen zoals spragelen en plaggen. In 2025 zijn deze vier plekken geïnventariseerd om de begroeiing in kaart te brengen. In 2025 heeft de Plantenwerkgroep het gebied 3 maal bezocht om de ontwikkeling van de begroeiing op te volgen. Alle gegevens en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl. onder het account van ZHL zelf

Voor de kleine heveringen is het plan om te kijken of door ander beheer mogelijk 2 verdwenen soorten weer terug zouden keren en dan speciaal de Veld Gentiaan en ook de Herfst Schroef orchis, beide soorten hebben vroeger hier gestaan maar zijn verdwenen terwijl in een gelijkwaardig gebied op Goederede ze beide in ruime mate voorkomen. Het gebied op Goederede wordt daar door runderen jaar rond begraaasd terwijl de Kleine Heveringen 1 maal per jaar door schapen wordt begraaasd en is dan gedeeltelijk ook nacht verblijf van de kudde. Verder wordt het gebied gemaaid.

De Heveringen

De Heveringen samen met de Kleine Heveringen zijn het oudste duingebied van Voornes duin een gebied zoals het nu is van ligt golvende droog duin grasland wat door uitloging is ontkalkt en wat slechts een geringe hoeveelheid organische materiaal bevatten met een vrij lage PH (rond de 6). In vroegere tijden is dit gebied al voor veel doeleinden gebruikt zoals kleinschalig landbouw en veeteelt (begrazing) ook werd er veel hout gewonnen wat begin 1900 verboden werd ivm het stuiven van het zand en voordat het geheel natuurgebied werd is het nog enige tijd als golfterrein gebruikt. In de tijd van de grote ruilverkaveling van Voorne Putten is de grondwaterstand in de Heveringen aanzienlijk gedaald wat mede heeft geleid tot het huidige droge duin grasland schap.

Op de kleine Heveringen wordt een poging gedaan om twee planten door ander beheer terug te krijgen nl de Veld gentiaan (*Gentianella campestris*) en de Herfstschroef orchis (*Spiranthes spiralis*) ook wordt op de kleine Heveringen de Steen anjer (*Dianthus deltoides*) gevonden, volgens velen een Sipkes soort maar reeds voor de tweede wereld oorlog is deze soort vermeld en in deze periode was de Heer Sipkes nog geen beheerder van dit gebied.

Overzicht van geïnventariseerde gebiedjes

De kleine Heveringen geplagde put

De kleine Heveringen is een deel gebied van de Heveringen gelegen ten noorden van het bezoekerscentrum Tennelaplas. Het bestaat bijna geheel uit grasland met een paar verdiepingen waar in natte jaren tot in het begin van de zomer nog water in staat. Het gebied wordt gedurende 2 weken in de zomer door een schaapskudde begraasd en verder gemaaid.

Kleine Heveringen ongemaaide deel naast geplagde put²²

Dit geïnventariseerde stuk van de kleine Heveringen ligt direct naast de geplagde put gescheiden door een onverhard gras pad en heeft een redelijk hoog opgaande gras en kruiden rijke begroeiing die vrij hoog is en daardoor lagere kruiden het licht ontnemt.

Kleine Heveringen gespregelde deel

Dit deel is een stuk van het grote gras vlak van de kleine Heveringen en is ongeveer 10 bij 25 meter groot, dit gras vlak wordt 1 maal per jaar begraasd en verder gemaaid en afgevoerd. In 2022 is dit stuk zogenaamd gespregeld, zeer kort gemaaid tot op de grond zonder de grond laag te verstoren.

De Heveringen plagplek 1 & 2

In 2025 zijn twee stukjes van ongeveer 50 m² geplagd (zie platte grond) gelegen in de struiken begroeiing tussen het droge duingrasland en de Duinstraat. Hierbij is de bovenste laag verwijderd en afgevoerd.

Plag plek 1

Plag plek 2

De Heveringen natte deel achter toilet steen

Dit is een lager gelegen vrij nat gras land met veel zegge's en biesen en in het midden een natte greppel dit gebiedje wordt één maal per jaar gemaaid en maaisel wordt afgevoerd

Resultaten

In de geplagde put vonden we het blauwgroen trechtertje (*Arrhenia chlorocyanea*) welke in ons land vanaf circa 2000 heeft te maken met de toename van natuurontwikkelingsprojecten. De toename van dit trechtertje weerspiegelt de investeringen die worden gedaan om vermeste bodems te saneren. Door afgravingen en afplaggen van de toplaag komt voedselarme, schone en meestal iets **zure bodem** aan de oppervlakte. Als de bodem ook nog vochtig genoeg is kunnen soorten als het blauwgroen trechtertje hier enkele jaren van profiteren. Het blauwgroen trechtertje is een pionier van schaars begroeide, voedselarme bodems op zand, lemig zand en keileem. De begroeiing kenmerkt zich door een pioniervegetatie van mossen, algen en andere lage ijle vegetatie en dit is de huidige situatie in de geplagde put.

Om dit nog eens te onderstrepen is ook een plant van de Struikhei (*Calluna vulgaris*) gevonden een plantensoort die zeker niet van kalk houdt maar wel van een iets zure bodem, beide waarnemingen zeggen iets over de bodem van de Heveringen.

Verder is een tweede vindplaats van de Steen anjer (*Dianthus deltoides*) is gevonden.

De kleine Heveringen geplagde put resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Gewone waternavel	641	Araliaceae	
<i>Gnaphalium luteoalbum</i>	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	
<i>Erigeron canadensis</i>	Canadese fijnstraal	475	Asteraceae	
<i>Hypochaeris radicata</i>	Gewoon biggenkruid	654	Asteraceae	
<i>Pulicaria dysenterica</i>	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	
<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad	372	Asteraceae	
<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
<i>Solidago gigantea</i>	Late guldenroede	1221	Asteraceae	
<i>Pilosella officinarum</i>	Muizenoor	621	Asteraceae	
<i>Taraxacum spec.</i>	Paardenbloem spec.	6517	Asteraceae	
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel	336	Asteraceae	
<i>Taraxacum sect. Erythrosperma</i>	Zandpaardenbloem	0	Asteraceae	
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	140	Betulaceae	
<i>Betula pubescens</i>	Zachte berk	139	Betulaceae	
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els	36	Betulaceae	
<i>Cerastium fontanum</i>	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
<i>Sagina procumbens</i>	Liggende vetmuur	1112	Caryophyllaceae	
<i>Sagina nodosa</i>	Sierlijke vetmuur	1111	Caryophyllaceae	
<i>Isolepis setacea</i>	Borstelbies	1159	Cyperaceae	
<i>Carex oederi</i>	Dwergzegge	2213	Cyperaceae	
<i>Carex hirta</i>	Ruige zegge	235	Cyperaceae	
<i>Carex arenaria</i>	Zandzegge	215	Cyperaceae	
<i>Carex flacca</i>	Zeegroene zegge	232	Cyperaceae	
<i>Calluna vulgaris</i>	Struikhei	186	Ericaceae	
<i>Lotus corniculatus</i>	Gewone rolklaver	761	Fabaceae	
<i>Trifolium dubium</i>	Kleine klaver	1299	Fabaceae	
<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver	1305	Fabaceae	
<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver	1306	Fabaceae	
<i>Centaureum erythraea</i>	Echt duizendguldenkruid	286	Gentianaceae	
<i>Centaureum littorale</i>	Strandduizendguldenkruid	285	Gentianaceae	
<i>Hypericum perforatum</i>	Sint-Janskruid	649	Hypericaceae	
<i>Juncus conglomeratus</i>	Biezenknoppen	679	Juncaceae	
<i>Luzula campestris</i>	Gewone veldbies	766	Juncaceae	
<i>Juncus bufonius</i>	Greppelrus	675	Juncaceae	
<i>Juncus subnodulosus</i>	Paddenrus	688	Juncaceae	
<i>Juncus effusus</i>	Pitrus	680	Juncaceae	
<i>Juncus tenuis</i>	Tengere rus	690	Juncaceae	
<i>Juncus articulatus</i>	Zomprus	673	Juncaceae	
<i>Prunella vulgaris</i>	Gewone brunel	1017	Lamiaceae	
<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart	785	Lythraceae	
<i>Epilobium parviflorum</i>	Viltige basterdwederik	457	Onagraceae	
<i>Veronica officinalis</i>	Mannetjesereprijs	1355	Plantaginaceae	

Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Briza media	Beventjes	153	Poaceae	
Corynephorus canescens	Buntgras	367	Poaceae	
Calamagrostis epigejos	Duinriet	174	Poaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Anthoxanthum odoratum	Gewoon reukgras	66	Poaceae	
Agrostis capillaris	Gewoon struisgras	19	Poaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Agrostis vinealis	Zandstruisgras	1545	Poaceae	
Rumex acetosella	Schapenzuring	1094	Polygonaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	
Lysimachia vulgaris	Grote wederik	784	Primulaceae	
Samolus valerandi	Waterpunge	1135	Primulaceae	
Ranunculus flammula	Egelboterbloem	1048	Ranunculaceae	
Rubus spec.	Braam spec.	6452	Rosaceae	
Rubus caesius	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
Rosa spinosissima	Duinroos	1083	Rosaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Rosa rubiginosa	Egelantier	1084	Rosaceae	
Rubus laciniatus	Peterseliebraam	1829	Rosaceae	
Potentilla erecta	Tormentil	1008	Rosaceae	
Potentilla reptans	Vijfvingerkruid	1010	Rosaceae	
Rubus sect. Rubus	Zwarte braam	1634	Rosaceae	
Galium verum	Geel walstro	557	Rubiaceae	
Galium uliginosum	Ruw walstro	556	Rubiaceae	
Populus x canadensis (P. deltoides x P. nigra)	Canadapopulier	2254	Salicaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

Kleine Heveringen ongemaaide deel naast geplagde put resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Jacobaea vulgaris	Jakobskruid	2290	Asteraceae	
Betula pendula	Ruwe berk	140	Betulaceae	
Betula pubescens	Zachte berk	139	Betulaceae	
Dianthus deltoides	Steenanjer	404	Caryophyllaceae	
Carex arenaria	Zandzegge	215	Cyperaceae	
Calluna vulgaris	Struikhei	186	Ericaceae	
Quercus robur	Zomereik	1037	Fagaceae	
Hypericum perforatum	Sint-Janskruid	649	Hypericaceae	
Calamagrostis epigejos	Duinriet	174	Poaceae	
Anthoxanthum odoratum	Gewoon reukgras	66	Poaceae	
Arrhenatherum elatius	Glanshaver	96	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Agrostis capillaris	Gewoon struisgras	19	Poaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	

Lysimachia vulgaris	Grote wederik	784	Primulaceae	
Potentilla erecta	Tormentil	1008	Rosaceae	
Rosa spinosissima	Duinroos	1083	Rosaceae	
Rosa subsect. Caninae	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Galium verum	Geel walstro	557	Rubiaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

Kleine Heveringen gespragelde deel resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Betula pendula	Ruwe berk	140	Betulaceae	
Betula pubescens	Zachte berk	139	Betulaceae	
Cerastium fontanum	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
Carex pilulifera	Pilzegge	251	Cyperaceae	
Carex nigra	Zwarte zegge	244	Cyperaceae	
Carex panicea	Blauwe zegge	248	Cyperaceae	
Equisetum palustre	Lidrus	466	Equisetaceae	
Equisetum fluviatile	Holpijp	463	Equisetaceae	
Quercus robur	Zomereik	1037	Fagaceae	
Juncus effusus	Pitrus	680	Juncaceae	
Juncus conglomeratus	Biezenknoppen	679	Juncaceae	
Anthoxanthum odoratum	Gewoon reukgras	66	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Danthonia decumbens	Tandjesgras	1199	Poaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	
Lysimachia vulgaris	Grote wederik	784	Primulaceae	
Potentilla erecta	Tormentil	1008	Rosaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Rubus spec.	Braam spec.	6452	Rosaceae	
Prunus padus	Vogelkers	1019	Rosaceae	
Salix repens	Kruipwilg	1124	Salicaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

De Heveringen plagplek 1 resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Chenopodium album	Melganzenvoet	306	Amaranthaceae	
Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
Gnaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	

Senecio vulgaris	Klein kruiskruid	1192	Asteraceae	
Moehringia trinervia	Drienerfmuur	830	Caryophyllaceae	
Carex arenaria	Zandzegge	215	Cyperaceae	
Equisetum arvense	Heermoes	462	Equisetaceae	
Trifolium repens	Witte klaver	1306	Fabaceae	
Quercus robur	Zomereik	1037	Fagaceae	
Juncus effusus	Pitrus	680	Juncaceae	
Juncus tenuis	Tengere rus	690	Juncaceae	
Juncus bufonius	Greppelrus	675	Juncaceae	
Malva sylvestris	Groot kaasjeskruid	792	Malvaceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	
Agrostis capillaris	Gewoon struisgras	19	Poaceae	
Rumex acetosella	Schapenzuring	1094	Polygonaceae	
Rumex crispus	Krulzuring	1098	Polygonaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	
Rumex obtusifolius	Ridderzuring	1101	Polygonaceae	
Persicaria maculosa	Perzikkruid	977	Polygonaceae	
Anagallis arvensis	Rood guichelheil	2308	Primulaceae	
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	1056	Ranunculaceae	
Rhamnus cathartica	Wegedoorn	1064	Rhamnaceae	
Rosa subsect. Caninae	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
Rubus caesius	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Prunus serotina	Amerikaanse vogelkers	1020	Rosaceae	
Prunus spinosa	Sleedoorn	1021	Rosaceae	
Salix aurita	Geoorde wilg	1117	Salicaceae	
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade	2323	Solanaceae	
Solanum dulcamara	Bitterzoet	1218	Solanaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
Sambucus nigra	Gewone vlier	1133	Viburnaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

De Heveringen plagplek 2 resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Chenopodium album	Melganzenvoet	306	Amaranthaceae	
Oxybasis rubra	Rode ganzenvoet	316	Amaranthaceae	
Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
Senecio vulgaris	Klein kruiskruid	1192	Asteraceae	
Cirsium arvense	Akkerdistel	331	Asteraceae	
Gnaphalium uliginosum	Moerasdroogbloem	589	Asteraceae	
Erigeron canadensis	Canadese fijnstraal	475	Asteraceae	
Gnaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	

Crepis capillaris	Klein streepzaad	372	Asteraceae	
Cerastium fontanum	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
Silene dioica	Dagkoekoeksbloem	807	Caryophyllaceae	
Equisetum palustre	Lidrus	466	Equisetaceae	
Equisetum arvense	Heermoes	462	Equisetaceae	
Lotus corniculatus	Gewone rolklaver	761	Fabaceae	
Trifolium repens	Witte klaver	1306	Fabaceae	
Trifolium dubium	Kleine klaver	1299	Fabaceae	
Geranium robertianum	Robertskruid	576	Geraniaceae	
Luzula campestris	Gewone veldbies	766	Juncaceae	
Juncus bufonius	Greppelrus	675	Juncaceae	
Glechoma hederacea	Hondsdrif	582	Lamiaceae	
Epilobium montanum	Bergbasterdwederik	454	Onagraceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Phragmites australis	Riet	933	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	
Calamagrostis epigejos	Duinriet	174	Poaceae	
Dactylis glomerata	Kropaar	390	Poaceae	
Poa pratensis	Veldbeemdgras	958	Poaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	
Rumex acetosella	Schapenzuring	1094	Polygonaceae	
Persicaria amphibia	Veenwortel	967	Polygonaceae	
Polygonum aviculare	Gewoon varkensgras	968	Polygonaceae	
Fallopia convolvulus	Zwaluwtong	970	Polygonaceae	
Rumex obtusifolius	Ridderzuring	1101	Polygonaceae	
Anagallis arvensis	Rood guichelheil	2308	Primulaceae	
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	1056	Ranunculaceae	
Aphanes australis	Kleine leeuwenklauw	75	Rosaceae	
Populus alba	Witte abeel	980	Salicaceae	
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade	2323	Solanaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

De Heveringen natte deel achter toilet steen resultaat

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Heracleum sphondylium	Gewone berenklauw	607	Apiaceae	
Ilex aquifolium	Hulst	658	Aquifoliaceae	
Arum maculatum	Gevlekte aronskelk	103	Araceae	
Ornithogalum umbellatum	Gewone vogelmelk	896	Asparagaceae	
Cirsium palustre	Kale jonker	335	Asteraceae	
Taraxacum officinale s.l. (incl. all sect.)	Paardenbloem	2430	Asteraceae	
Alnus glutinosa	Zwarte els	36	Betulaceae	

Cardamine pratensis	Pinksterbloem	205	Brassicaceae	
Cardamine hirsuta	Kleine veldkers	203	Brassicaceae	
Cardamine flexuosa	Bosveldkers	202	Brassicaceae	
Silene flos-cuculi	Echte koekoeksbloem	772	Caryophyllaceae	
Cerastium fontanum	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
Silene dioica	Dagkoekoeksbloem	807	Caryophyllaceae	
Carex riparia	Oeverzegge	259	Cyperaceae	
Equisetum palustre	Lidrus	466	Equisetaceae	
Lathyrus pratensis	Veldlathyrus	715	Fabaceae	
Lotus pedunculatus	Moerasrolklaver	763	Fabaceae	
Vicia sativa subsp. segetalis	Vergeten wikke	5455	Fabaceae	
Geranium pusillum	Kleine ooievaarsbek	574	Geraniaceae	
Geranium robertianum	Robertskruid	576	Geraniaceae	
Juncus effusus	Pitrus	680	Juncaceae	
Juncus subnodulosus	Paddenrus	688	Juncaceae	
Glechoma hederacea	Hondsdraf	582	Lamiaceae	
Epilobium hirsutum	Harig wilgenroosje	451	Onagraceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Rumex acetosa	Veldzuring	1093	Polygonaceae	
Rumex obtusifolius	Ridderzuring	1101	Polygonaceae	
Rumex crispus	Krulzuring	1098	Polygonaceae	
Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	419	Polypodiaceae	
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem	1056	Ranunculaceae	
Ranunculus acris	Scherpe boterbloem	1040	Ranunculaceae	
Ficaria verna	Gewoon speenkruid	2402	Ranunculaceae	
Crataegus monogyna	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
Galium uliginosum	Ruw walstro	556	Rubiaceae	
Galium aparine	Kleefkruid	546	Rubiaceae	
Galium palustre	Moeraswalstro	2376	Rubiaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
Rode lijst LNV	Vermelde struiken of bomen zijn zaailingen of wortel resten			
Rode lijst Floron	Exoten			
Aandachts soort duinen				

Conclusie

- Voor de geplagde put is er een voortgang van het verder begroeid raken en hoewel dit droge jaar het verder dicht groeien wel vertraging zal hebben door de droge omstandigheden.
- Het ongemaaide deel is qua begroeiing niet veranderd de nieuw gevonden Struikhei (*Calluna vulgaris*) en Steen anjer (*Dianthus deltoides*) staan direct naast het onverharde pad wat tussen dit ongemaaide deel en de geplagde put loopt.
- Gespragelde deel is nu na twee jaar niet meer van de directe omgeving te onderscheiden.
- Geplagde plek 1 & 2 De herbegroeiing op deze twee plekken gaat vrij snel aan het eind van het jaar een bedekking van ruim 60% en ondanks het droge jaar blijft er toch voldoende vocht in de bodem zitten.
- Vochtige laagte hier is weinig verandering in de begroeiing te zien.

Bronnen

Heukels Flora van Nederland

Google maps

Duinen en Mensen : R Roos

Foto's: Theo Hagendoorn

Colofon

Verslag: Theo Hagendoorn / 05-01-2026

Vegetatieopnamen: De leden van de Plantenwerkgroep van de KKNV Afdeling Hollandse Delta